

СТАНІСЛАВ ПОЛІКАРПОВИЧ ЗАЙКА (1 лютого 1939 р. – 5 лютого 2011 р.)

5 лютого 2011 р. на 73 році життя після тривалої хвороби пішов за вічну межу відомий учений-селекціонер, видатний спеціаліст у галузі рослинництва і насінництва, активний член Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М. І. Вавилова, лауреат Державної премії СРСР у галузі науки і техніки, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Станіслав Полікарпович Заїка.

Станіслав Полікарпович народився 1 лютого 1939 року в с. Путровка Васильківського району Київської області. У 1960 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію (нині Національний університет біоресурсів і природокористування України). Після закінчення навчання працював головним агрономом колгоспу імені 40-річчя Жовтня Петрівського району Кіровоградської області. З 1963 р. навчався в аспірантурі Української сільськогосподарської академії, після закінчення якої працював молодшим, старшим співробітником відділу селекції Інституту землеробства, а з 1979 р. – завідувачем відділу селекції та первинного насінництва кукурудзи цього ж інституту.

У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Успадкування цитоплазматичної чоловічої стерильності при створенні стерильних аналогів самозапиленних ліній кукурудзи» зі спеціальності «генетика», а в 1977 р. йому присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника

С.П. Заїка був відомим ученим у галузі генетики та селекції кукурудзи, одним із провідних селекціонерів нашої країни, який разом зі своїми колегами із творчого об'єднання «Север» та учнями створив близько 40 гібридів кукурудзи, які в різні роки були внесені до Реєстру сортів рослин України та країн СНД.

Основним напрямком його наукових досліджень була розробка наукових основ селекції скоростиглих гібридів кукурудзи та створення їхніх моделей, удосконалення методів насінництва, підвищення продуктивності нових гібридів та рівня їхньої адаптивності. Він опублікував понад 80 наукових праць, у тому числі монографію «Скоростигла кукурудза» (К.: Наукова думка, 1987). У результаті селекційної роботи С.П. Заїки та його колег з ТОС «Север» зона вирощування кукурудзи значно поширилася на північ. За результати цієї роботи Станіславу Полікарповичу у 1986 р. було присвоєно звання лауреата Державної премії СРСР у галузі науки і техніки.

С.П. Заїка був одним із організаторів українсько-сербського підприємства «Земун-Поле – Україна» та його генеральним директором до 2001 року. За роки сумісної роботи створено два спільні гібриди кукурудзи, налагоджено їхнє насінництво та впроваджено у широке виробництво.

Станіслав Полікарпович Заїка був членом секції «Селекція кукурудзи та сорго» ЕУКАРПІЯ та членом Державної комісії з випробування та охорони сортів рослин. Його наукова й виробнича діяльність відзначена двома медалями, почесним знаком «Знатний кукурудзовод України», Почесною грамотою Української академії аграрних наук, Почесною грамотою Кабінету міністрів України тощо.

Свою основну роботу С.П. Заїка поєднував з різноманітною громадською діяльністю, діяльністю з підготовки наукових кадрів, апробації дослідних робіт тощо. Був активним членом Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова, неодноразово обирався до складу його Ради. Під його керівництвом

підготовлено і захищено п'ять кандидатських дисертацій.

Світла пам'ять про Станіслава Полікарповича Заїку – невтомного вченого, організатора сільськогосподарського виробництва, скромну, життєрадісну, чуйну, глибоко порядну, високошановану та інтелігентну Людину, який завжди був, і не лише в побуті, «душею компанії», істинного і відданого патріота України – назавжди збережеться у наших серцях, у серцях його друзів, прихильників, колег і учнів.

*Президія Українського товариства
генетиків і селекціонерів імені М.І Вавилова*

*Редакційна колегія журналу «Вісник
Українського товариства генетиків і
селекціонерів»*